

Sjednocení, ale jak

Východ Německa se v leccěms podobá státům V4

I 30 let po pádu berlínské zdi se lidé ptají: Je Německo skutečně sjednocené? Formálně si včera připomnělo 29. výročí „znovusjednocení“. Ale emočně vzato se slaví 30. výročí pádu zdi, konce studené války a začátku svobody, jež ke sjednocení vedly. Jednak proto, že zážitek bourání zdi ovlivnil společenskou DNA celé generace. Ale i proto, že podle kancléře Kohla nemělo jít o sobecký cíl Německa, nýbrž o druhou stranu mince sjednocení Evropy. Helmut Kohl měl pravdu – formálně se zdařilo obé, ale neformálně to na bariéře východ–západ drhne v samotném Německu i v rámci EU.

Vnitroněmecká hranice přežívá. Dokládají to statistiky, jež zaujmou i nás. Rozdíly mezi východem a západem Německa už nejsou nejpalčivější ve výši platů, úrovni infrastruktury, ba ani v nezaměstnanosti, zato přetrvávají v jiných citlivých kritériích. Ukazují to grafy na webu Spiegel Online. Třeba: Odkud pocházejí kupci východoněmeckých podniků? Z 80 procent ze západu Německa, z 15 procent z ciziny, jen z pěti procent z domácího východu. Nebo: Kde sídlí 500 největších firem Německa? 464 na západě, 36 na východě. Ještě drsněji to říká průzkum agentury Emnid: 50 procent Němců pokládá zemi za sjednocenou, 47 procent za nesjednocenou.

To všechno je věc vývoje – a ten jde k lepšímu. Hlouběji do společenské DNA pronikly mentální rozdíly. List Tagesspiegel zkoumal, proč tolik lidí na východě volí protisystémovou AfD. Proč posílila i tam, kde klesla nezaměstnanost? „Typickým voličem AfD není zaostalý či nezaměstnaný ztroskotanec,“ napsal Malte Lehming, „ale muž mladšího či středního věku, jenž slušně vydělává a má nadprůměrné vzdělání. Nežnou ho ekonomické či sociální starosti, ale takzvaná SOS témata. Odmítá přistěhovalectví, nové formy rodin a je skeptický vůči genderovým studiím i změně klimatu.“ Německo je už skoro třicet let jeden stát a jeden národ. Ale vidíme, že jako politický národ má východ Německa stále v leccěms blíž ke státům visegrádské čtyřky než k Berlínu. **Zbyněk Petráček**

LN 4/10/19